

- BABIJ, V., 2004: *Adenophora liliifolia* (L.) DC – navadna obročnica. V: Čušin B. (ur.) & al.: Natura 2000 v Sloveniji, rastline. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana. pp. 33–35.
- MARTINČIČ, A., 2007: Campanulaceae – zvončičevke. V: A. Martinčič (ur.): Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semenk. Tehniška založba Slovenije, četrta, dopolnjena in spremenjena izdaja, Ljubljana. str. 622–632.
- ŠTÍMEC, I., 1982: Flora osnovnega polja 0454 Cerklje. – Diplomsko delo. Univerza E. Kardelja v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, VTOZD za biologijo, 33 str.
- WRABER, T. & P. SKOBERNE, 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk Slovenije. Varstvo narave (Ljubljana) 14–15: 41–42.

IRENA LAVRAČ, TATJANA ČELIK, BRANKO DOLINAR & BRANKO VREŠ

Allium ursinum L.

Nova nahajališča in razširjenost v severozahodni, zahodni in jugozahodni Sloveniji (Julijske Alpe, Goriška Brda, Vipavska dolina, Istra)

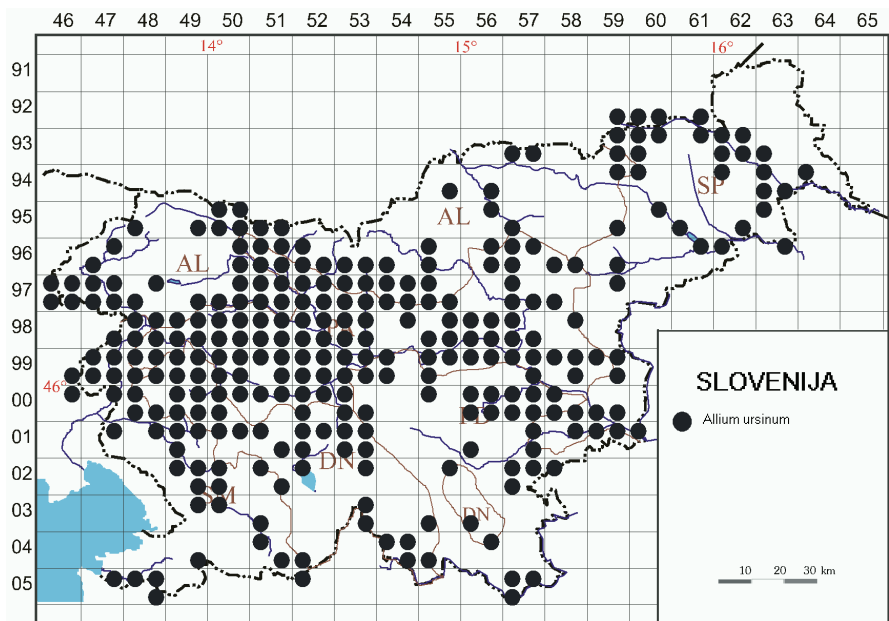
New localities and distribution in northwestern, western and southwestern Slovenia (Julian Alps, Goriška Brda, Vipava Valley, Istria)

- 9548/3** (UTM 33TVM03) Slovenija: Primorska, Julijske Alpe, Zgornja Trenta, nizvodno sotočja Soče in Limarice, rob parkirišča gozdni rob, 770 m n. m. Najbrž se je vrsta subspontano naselila ob gradnji parkirišča, z nasuto zemljino. Det. I. Dakskobler, 2. 5. 2012.
- 9549/3** (UTM 33TVM24) Slovenija: Gorenjska, Julijske Alpe, dolina Radovne, Zgornja Radovna, nizvodno Gogalovega rovta, logi ob reki, 730 m n. m. Det. I. Dakskobler & A. Rozman, 14. 5. 2010.
- 9550/3** (UTM 33TVM23) Slovenija: Gorenjska, Julijske Alpe, Kočna, Poljana, 630 m n. m. Det. B. Anderle, 21. 5. 2009.
- 9647/2** (UTM 33TUM93) Slovenija: Primorska, Julijske Alpe, desni breg Koritnice, nizvodno Kluž, log pod Spodnjim Rotom, 430 m n. m. Det. I. Dakskobler, 13. 3. 2007 in 8. 5. 2008.
- 9647/3** (UTM 33TUM83) Slovenija: Primorska, Julijske Alpe, Bovško, Podčela med Žago in Bovcem, obrečni gozd, 400 m n. m. Det. I. Dakskobler, 13. 4. 2006.
- 9748/2** (UTM 33TVM02), Slovenija: Gorenjska, Julijske Alpe, Bohinj, Ukanc, fragment loga ob Savici, desni breg (pod Ukanško glavo), 540 m n. m. Det. B. Zupan & I. Dakskobler, 11. 6. 2010.
- 0046/2** (UTM 33TUL89) Slovenija: Primorska, Goriška Brda, zahodno od vasi Fojana, pobočja pod vzpetino Čukla, Velika Brajda, proti potoku Reka, okoli 70 m n. m. Det. I. Dakskobler, B. Vreš, V. Babij & B. Čušin, 26. 4. 2006.
- 0147/2** (UTM 33TUL98) Slovenija: Primorska, Vipavska dolina, Miren, ob Vipavi, obrečni gozd, 45 m n. m. Det. A. Seliškar, 16. 4. 2010.

- 0249/1** (UTM 33TVL16) Slovenija: Primorska, dolina Raše, Mahniči, Pakovšče, mejica na desnem bregu Raše, 245 m n. m. Det. I. Dakskobler, 15. 4. 2013.
- 0148/2** (UTM 33TVL08) Slovenija: Primorska, Vipavska dolina, Brje, na desnem bregu Vipave med Vipavo in železniško progo, log (*Lamio orvalae-Salicetum albae*), 70 m n. m. Det. I. Dakskobler, 14. 4. 2015.
- 0149/1** (UTM 33TVL18) Slovenija: Primorska, Vipavska dolina, Velike Žablje, log (*Lamio orvalae-Salicetum albae*) na levem bregu Vipave, 75 m n. m. Det. I. Dakskobler, 1. 4. 2014.
- 0547/2** (UTM 33T UL93) Slovenija: Primorska, Istra, Korte, Črmošnjica, 130 m do 150 m n. m., bukov gozd (*Ornithogalo-Fagetum*). Det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 29. 4. 2015.
- 0548/1** (UTM 33TUL93) Slovenija: Primorska, Istra, Padna, nad Piševcem, 110 m n. m., mešan gozd (*Ornithogalo-Carpinetum*); osojno pobočje nad potokom Piševcec, 140 m do 165 m n. m., *Seslerio autumnalis-Fagetum*; Šmarje, ob potoku Piševcec, pod slapom, 110 m n. m., mešan obrečni gozd; Šmarje, Muželje, ob potoku Piševcec, 150 m n. m., gozd belega gabra (*Ornithogalo-Carpinetum*), det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 7. 5. 2014; Korte, Branski bošk, grapa, 125 m n. m., *Sambucetum nigrae*, det. Z. Sadar & I. Dakskobler 12. 4. 2016; Čered, ob potoku Medljansčica, 50 m n. m., log., det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 12. 4. 2016; Sv. Peter, Goreli, Bezjak, v žlebu, 90 m n. m., det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 29. 4. 2015; Sv. Peter, Bezjak – Cerje, 90 m n. m., *Seslerio autumnalis-Quercetum cerridis*, det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 29. 4. 2015; Bezjak, dolina Drnice, pod Sv. Petrom, vznožje pobočja tik nad stransko dolino, 30 m n. m., det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 14. 4. 2014; pod Padno, Bezjak, log, nekoč njiva, zdaj prevladuje robinija, rastišče belega gabra (*Ornithogalo-Carpinetum*), 20 m n. m., det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 14. 4. 2014; Sveti Peter nad Dragonjo, Čuklja, Bezjak, panjevski gozd belega gabra in drugih listavcev (*Ornithogalo-Carpinetum*), 90 m do 120 m n. m., det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 29. 4. 2015; dolina Dragonje pod Abrami, pri starem mlinu, pionirski log, 50 m n. m. Det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 28. 5. 2014.
- 0548/2** (UTM 33TVL03) Slovenija: Primorska, Istra, Dragonja, Boršt, pod Bržanko nad Bržanskim potokom, *Ornithogalo-Fagetum*, 250 m do 290 m n. m., det. Z. Sadar & I. Dakskobler, 8. 5. 2015 in 17. 5. 2016; Boršt, pobočja Drage nad Rokavo, 160 m n. m., *Ornithogalo-Fagetum*. Det. I. Dakskobler, 14. 6. 1991 in 21. 3. 1992.
- 0548/4** (UTM 33TVL03) Slovenija: Primorska, Istra, dolini Malinske, povrni del pod Sovinjakom, ob meji s Hrvaško, mešan bukovno-hrastov gozd, 340 m n. m. Det. Z. Sadar, 23. 5. 2016.

Čemaž (*Allium ursinum*) je evropska vrsta, značilnica združb bukovih, belogabrovih, jesenovih in sivojelševih gozdov iz razreda *Carpino-Fagetea sylvaticae* (AESCHIMANN & al. 2004: 1062). Njegovo razširjenost v Sloveniji so objavili JOGAN et al. (2001: 31). V zahodni in severozahodni Sloveniji je najbolj redek v ožjem območju Julijskih Alp, kjer poznamo osamljena nahajališča v dolini Radovne, pod Mežakljo, v Ukancu v Bohinju, v Trenti (subspontano nahajališče), ob Koritnici med Klužami in Bovcem. Pogost je v Posočju med Žago in Gorico, vključno z dolino Idrije, Goriškimi Brdi in spodnjo Vipavsko dolino, v povodju Idrije, vključno s Cerkljanskim in Idrijskim hribovjem ter Trnovskim gozdom (tudi njegovim vipavskim delom). Uspeva predvsem v mezofilnih submontanskih, montanskih in altimontanskih bukovih in jelovo-bukovih gozdovih, v združbah plemenitih listavcev in v logih sive jelše, velikega jesena in vrb. V jugozahodni Sloveniji so raztresena nahajališča v srednji in spodnji Vipavski dolini, v dolinah Branice in Raše. Raste tudi v obrežnih gozdovih

ob Reki s pritoki vse do Škocjanskih jam, drugod na Krasu pa je zelo redek (POLDINI 2009: 163, tudi podatek za mejno območje s Slovenijo v kvadrantu 0248/4). Več nahajališč kot na Krasu je v gričevnem delu Slovenske Istre, ob večjih ali manjših potokih v povodju Dragonje, Drnice in Malinske (slika 2). V Vipavski dolini, Istri in ob Reki raste v bukovih in belogabrovih gozdovih (*Ornithogalo-Fagetum*, *Seslerio autumnalis-Fagetum*, *Ornithogalo-Carpinetum*) in v obrečnih logih (*Lamio orvalae-Alnetum glutinosae*, *Lamio orvalae-Salicetum albae*), redko tudi v sestojih asociacije *Seslerio autumnalis-Quercetum cerridis* – SADAR & DAKSKOBLER (2015), DAKSKOBLER (2016), DAKSKOBLER & al. (2017), DAKSKOBLER & SADAR (2018). Kjer raste čemaž, so skoraj vedno v okolici tudi ostanki bukovih gozdov, zato je dober pokazatelj nekdanje razširjenosti teh gozdov v Sloveniji. Kljub vedno večjemu zanimanju za spomladansko nabiranje čemaža za prehranske namene, nahajališča v Istri zaradi odročnosti za zdaj niso ogrožena.

Slika 1: Razširjenost čemaža (*Allium ursinum*) v Sloveniji po podatkih v bazi FloVegSi (SELIŠKAR et al. 2003)

Figure 1: Distribution of *Allium ursinum* in Slovenia (according the FloVegSi database, SELIŠKAR et al. 2003)

Slika 2: Nahajališča čemaža (*Allium ursinum*) v gričevnem delu Slovenske Istre, avtor nahajališč Zvone Sadar, karto izdelal Iztok Sajko

Figure 2: Localities of *Allium ursinum* in colline belt of Slovenian Istria, according to data by Zvone Sadar, map made by Iztok Sajko

ZAHVALA

Zahvaljujemo se dr. Branku Vrešu, skrbniku baze FloVegSi, in Branku Dolinarju, za dovoljenje, da smo lahko tudi njune podatke v tej bazi uporabili pri pripravi arealne karte ter Iztoku Sajku za izdelavo slike 2. Soavtorji nekaterih novih nahajališč so tudi mag. Boško Čušin, dr. Valerija Babij in doc. dr. Andrej Rozman.

LITERATURA

- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER & J.-P. THEURILLAT, 2004: Flora alpina. Bd. 2: *Gentianaceae–Orchidaceae*. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien. 1188 pp.
- DAKSKOBLER, I., 2016: Phytosociological analysis of riverine forests in the Vipava and Reka Valleys (southwestern Slovenia). *Folia biologica et geologica (Ljubljana)* 57 (1): 5–61.
- DAKSKOBLER, I., Z. SADAR & A. ČARNI, 2017: Phytosociological analysis of *Quercus cerris* woods in the sub-Mediterranean phytogeographical region of Slovenia. *Folia biologica et geologica (Ljubljana)* 58 (2): 5–43.
- DAKSKOBLER, I. & Z. SADAR, 2018: Phytosociological description of mesophilous colline-submontane *Fagus sylvatica* and *Carpinus betulus* forests in Slovenian Istria. *Acta Silvae et Ligni (Ljubljana)*, sprejeto v tisk.
- JOGAN, N., T. BAČIČ, B. FRAJMAN, I. LESKOVAR, D. NAGLIČ, A. PODOBNIK, B. ROZMAN, S. STRGULC - KRAJŠEK & B. TRČAK, 2001: Gradivo za Atlas flore Slovenije. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 443 pp.
- POLDINI, L., 2009: La diversità vegetale del Carso fra Trieste e Gorizia. *Lo stato dell'ambiente. Edizione Goliardiche, Trieste*, 732 pp.
- SADAR, Z. & I. DAKSKOBLER, 2015: Bukev (*Fagus sylvatica*) v jugozahodnem delu Slovenske Istre – nahajališča in fitocenološka oznaka rastišč. *Gozdarski vestnik (Ljubljana)* 73 (5–6): 259–271.
- SELIŠKAR, T., B. VREŠ & A. SELIŠKAR, 2003: FloVegSi 2.0. Računalniški program za urejanje in analizo bioloških podatkov. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana.

IGOR DAKSKOBLER, ZVONE SADAR, BRANE ANDERLE, ANDREJ SELIŠKAR & BRANKO ZUPAN

Blasia pusilla L.

Zanimiva najdba redkega jetrenjaka na Pohorju

An interesting finding of a rare liverwort on Pohorje

9458/4 Slovenija: Štajerska, Ruško Pohorje, ob poti proti slapu Šumik, poleg potoka Lobnica, 830 m vzhodno od Cerkev Sv. Marije. Vlažen klanec v mešanem gozdu 600 m n. m., 46° 30' 30,20178" N, 15° 27' 26,23936" E, leg. Žan L. Cimerman, det. Tinka Bačič, 28. oktober 2017 (Herbarij LJU).

Vrsta *Blasia pusilla* je bila najdena vzdolž gozdne poti proti slapu Šumik. Raste v večjih šopih (slika 1) ali preprogah, ki ponekod prekrivajo več metrov terena. Uspeva na visokem klanecu, iz katerega na nekaterih mestih izvira voda. V neposredni bližini teče potok Lobnica, zato je celoten predel močno namočen. *Blasia pusilla* uspeva večinoma na grušču, z malo humusa. Rastišče pa je dobro osvetljeno, saj je gozd v tem predelu precej razredčen.

Ime *Blasia* je sicer prvi uporabil italijanski botanik Pier Antonio Micheli že leta 1729, ker pa je bilo to še pred uvedbo dvojnega poimenovanja, je danes avtor rodovnega imena in